

Cyfran y Cyngor o'r Rhwymedigaeth Pensiwn Net (a gynhwysir yn y Fantolen):

	31/03/12 £000	31/03/11 £000
Gwerth Teg Asedau Cyflogwr	167,226	165,562
Gwerth Cyfredol Rhwymedigaethau a Ariennir	(215,719)	(197,645)
Tanariannu mewn Cynlluniau a Ariennir	(48,493)	(32,083)
Gwerth Cyfredol Rhwymedigaethau Heb eu Hariannu	(15,252)	(14,489)
Rhwymedigaeth net	(63,746)	(46,572)
Swm yn y Fantolen:		
Rhwymedigaethau	(230,972)	(212,134)
Asedau	167,226	165,562
Rhwymedigaethau Net	(63,746)	(46,572)

Hanes y Cynllun**Dadansoddiad o asedau a rhwymedigaethau'r cynllun**

	31/03/12 £000	31/03/11 £000	31/03/10 £000	31/03/09 £000	31/03/08 £000
Gwerth Teg yr Asedau yn y cynllun pensiwn	167,224	165,561	175,644	123,950	152,884
Gwerth Cyfredol Rhwymedigaeth Budd Diffiniedig	(230,970)	(212,133)	(311,535)	(192,983)	(194,585)
Diffyg yn y Cynllun	(63,746)	(46,572)	(135,891)	(69,033)	(41,701)

Swm a gydnabyddir mewn Incwm a Gwariant Cynhwysfawr Arall:

	31/03/12 £000	31/03/11 £000	31/03/10 £000	31/03/09 £000	31/03/08 £000
Enillion/(colledion) actiwariaid	(18,887)	68,656	(66,106)	(26,645)	8,674
Colledion actiwariaid cronrus	(51,436)	(32,549)	(101,205)	(35,099)	(8,454)
Hanes o'r profiad o enillion a cholledion profiad:					
Profiad (colledion) ac enillion profiad ar asedau	(11,599)	(25,169)	40,897	(43,474)	1,693
Profiad (colledion) ac enillion profiad ar rhwymedigaethau	(2,670)	62,574	(510)	(377)	(26,332)

Mae'r rhwymedigaethau yn dangos maint y rhwymedigaethau gwaelodol sydd gan yr Awdurdod i'w dalu yn yr hirdymor i dalu buddiannau ymddeoliad. Mae'r cyfanswm rhwymedigaeth o £230.97m yn cael effaith sylweddol ar werth net y Cyngor fel y cofnodwyd yn y Fantolen, yn arwain at rhwymedigaeth net o £63.746m.

Fodd bynnag, mae'r trefniadau statudol ar gyfer ariannu'r diffyg yn golygu bod sefyllfa ariannol Cyngor yn parhau i fod yn iach. Bydd y diffyg yng Nghynllun Pensiwn Gwynedd yn cael ei adennill drwy gynyddu'r cyfraniadau, fel yr asesir gan actwari'r cynllun, dros weddill oes waith y gweithwyr.

Hanes o'r profiad o enillion a cholledion

Gall yr enillion actiwariadaid a adnabyddir fel symudiadau yn y Gronfa Wrth Gefn Pensiwn 2011/12 gael eu dadansoddi i'r categorïau canlynol, a'u mesur fel canran o'r asedau neu'r rhwymedigaethau fel ar 31 Mawrth 2012:

	31/03/12 %	31/03/11 %	31/03/10 %	31/03/09 %	31/03/08 %
Profiad (colledion) ac enillion profiad ar asedau	(6.94)	(15.20%)	23.28%	(35.07%)	1.11%
Profiad (colledion) ac enillion profiad ar rwymedigaethau	1.16	(29.50%)	0.16%	0.20%	13.53%

Sail ar gyfer amcangyfrif asedau a rhwymedigaethau

Aseswyd rhwymedigaethau ar sail actiwariadaid gan ddefnyddio'r dull uned rhagamcanedig, amcangyfrif o'r pensiynau a fydd yn daladwy mewn blynyddoedd i ddod gan ddibynnu ar ragdybiaethau ynghylch graddfeydd marwoledd, lefelau cyflog, ayb. Mae rhwymedigaethau Cronfa'r Cyngor wedi eu hasesu gan gwmni annibynnol o actiwaryddion, gyda'r rhagamcanion i Gronfa'r Cyngor wedi ei seilio ar y prisiant llawn diweddaraf o'r cynllun ar 31 Mawrth 2012.

	2011/12	2010/11
Graddfa dychweliad disgwyliedig tymor hir ar asedau'r cynllun:		
Buddsoddiadau Ecwiti	6.2%	7.5%
Bondiau	3.3%	4.9%
Eiddo	4.4%	5.5%
Arian parod	3.5%	4.6%
Rhagdybiaethau Marwoledd:		
<i>Hirhoedledd yn 65 i bensiynwyr presennol:</i>		
Dynion	20.5 mlynedd	20.5 mlynedd
Merched	23.0 mlynedd	23.0 mlynedd
<i>Hirhoedledd yn 65 i bensiynwyr y dyfodol:</i>		
Dynion	23.3 mlynedd	23.3 mlynedd
Merched	25.6 mlynedd	25.6 mlynedd
Graddfa Cynnydd Chwyddiant Pensiwn	2.5%	2.8%
Graddfa cynnydd mewn cyflogau	4.8%	5.1%
Dychweliad disgwyliedig ar yr asedau	5.6%	6.9%
Graddfa ddisgownt	4.8%	5.5%
Defnyddio'r opsiwn i drosi pensiwn blynyddol i lwmp swm ymddeoliad:		
Gwasanaeth i Ebrill 2010	50%	50%
Gwasanaeth ôl Ebrill 2010	75%	75%

NODYN 41 – RHWYMEDIGAETHAU AMODOL

Cyflog Cyfartal, Statws Sengl ac Arfarnu Swyddi

Mae'r Awdurdod yn destun i 360 o hawliadau cyflog cyfartal gan 300 o weithwyr presennol a blaenorol, sydd wedi eu cyflwyno yn y triwlynys. Bwriada'r Awdurdod amddiffyn yr hawliadau hyn. Mae cronfa wrth gefn a darpariaeth wedi ei sefydlu yng nghyfrifon yr Awdurdod tuag at gostau posibl yn deillio o Gyflog Cyfartal, Statws Sengl, Arfarnu Swyddi a Cyflog Cyfartal.

Mae'r elfen o ddarpariaeth sy'n ymwneud â hawliau tâl cyfartal wedi ei glandro ar sail y nifer o hawliadau presennol ac ar amcangyfrif o'r rhwymedigaeth ariannol fydd yn deillio o'r rhain. Fodd bynnag, mae'r swm terfynol fydd yn daladwy yn ansicr oherwydd yr amrywiaethau posibl yn symiau setliadau'r hawliadau cyfredol ac oherwydd y posibilrwydd gall rhagor o hawliadau gael eu cyflwyno.

Adran 117 Deddf Iechyd Meddwl 1983

Yn dilyn dyfarniadau a gadarnhawyd yn Nhŷ'r Arglwyddi ac adroddiad diweddar gan Ombwdsmon Llywodraeth Leol ar achosion prawf mewn lleoedd eraill, nid oedd grym i godi am wasanaethau a ddarparwyd dan Adran 117 y Ddeddf Iechyd Meddwl 1983, ac mae'r Cyngor yn wynebu ad-daliadau. Mae chwe achos wedi eu setlo. Mae cyfanswm yr ymrwymiad hwn yn anodd ei gyfrifo ond mae £0.299 miliwn yn weddilliol o'r swm a neilltuwyd fel cronfa wrth gefn glustnodedig ar gyfer ad-daliadau o'r fath (£0.299m yn 2010/11).

Municipal Mutual Insurance (MMI)

Yn Ionawr 1994 ddaru yswirwyr yr awdurdodau rhagflaenodd y Cyngor, Municipal Mutual Insurance (MMI), wneud cynllun trefnu hefo'i gredydwyr. O dan y cynlyn yma, yn gychwynnol telir allan yn llawn hawliadau wedi eu setlo ond petai yn y pen draw, dirwyn y cwmni i ben yn debygol o gael y canlyniad o asedau annigonol i gwrdd â'r holl ymrwymadau, bydd cymal cyfangu'n ôl yn cael ei sbarduno a all gael effaith ar hawliadau sydd eisoes wedi eu talu ers 1993 llai £50,000. Fel ar 31 Mawrth 2012 roedd £1.3m o hawliadau eisoes wedi eu talu ac amcangyfrif yr hawliadau sy'n weddill fel £0.1m.

Yr amcangyfrif ar gyfer ymrwymiad posib, petai'r cyfanswm yn cael ei grafangu'n ôl, yw £1.3m.

Nododd MMI, o ganlyniad i ddyfarniad diweddar ar hawliau mesothelioma mae'n annhebygol byddent yn dirwyn y cwmni i ben tra ei fod yn parhau'n solfent. Ar hyn o bryd nid yw'n hysbys pa ganran sy'n debygol o gael ei grafangu'n ôl. Ar y dechrau, bydd unrhyw ymrwymiad yn cael ei dalu o arian wrth gefn yswiriant.

NODYN 42 – ASED AU AMODOL

Mae'r Cyngor yn cadw nifer o alwadau cyfreithiol dros eiddo preswyl â pherchenogion preifat, lle darparwyd cefnogaeth i'r prynwyr dan gynlluniau ar gyfer prynu tai â chefnogaeth, gyda'r Cyngor hefo'r hawl am ran o'r enillon ar werthiant yr eiddo. Ar 31 Mawrth 2012 roedd 125 eiddo o'r fath a rhagamcanwyd mai'r uchafswm a ellid, o bosib ei dderbyn oedd tua £4.6m (£4.6m yn 2010/11). Fodd bynnag, bydd amrywiaeth yn y gwir swm a dderbynnir, yn seiliedig ar brisiau gwerthu'r eiddo unigol a natur unrhyw alwadau cyfreithiol arall yn eu herbyn ac efallai bydd yn cymryd blaenoriaeth dros alwad y Cyngor. Mae amseru unrhyw dderbyniadau yn ddibynnol ar unrhyw werthiannau.

NODYN 43 - DATGELU NATUR A MAINT Y RISGIAU SY’N DEILLIO O OFFERYNNAU ARIANNOL

Mae gwaith y Cyngor yn codi sawl risg ariannol:

Risg Credyd - y posibilrwydd bod partïon eraill yn methu â thalu'r symiau dyledus i'r Cyngor.

Risg Hylifedd - y posibilrwydd na fydd yr arian gan y Cyngor i gwrdd ag ymrwymadau yng nghyswllt taliadau.

Risg y Farchnad - y posibilrwydd y bydd y Cyngor yn wynebu colled ariannol oherwydd newidiadau mewn mesurau megis cyfraddau llog a symudiadau yn y farchnad stoc.

Mae'r rheolaeth gyffredinol dros risgiau sylweddol sy'n codi o'r Offerynnau Ariannol yn cael cefnogaeth Datganiad Strategaeth Rheoli'r Trysorlys y Cyngor a hefyd y Strategaeth Buddsoddi Blyneddol sydd wedi ei chymeradwyo gan y Cyngor Llawn.

Risg Credyd

Mae risg credyd yn codi oherwydd yr adneuron mewn banciau a sefydliadau ariannol, ond hefyd oherwydd credyd i gwsmeriaid y Cyngor (dyledwyr ar y Fantolen).

Nid ydym yn trefnu adneuron gyda banciau a sefydliadau ariannol oni bai eu bod, ar ôl cael eu harchwilio'n annibynnol, wedi cael graddfa credyd digonol neu lefel o warant llywodraeth, a phenderfynir ar uchafsymiau credyd i bob gwrthbarti. Gosododd y Cyngor nifer o gyfyngiadau yn seiliedig ar raddfeydd credyd ar gyfer gwahanol gyrrff, gwahanol gyfnodau a symiau, ac mae ganddo bolisi o beidio â benthyca rhagor na £10m i unrhyw un sefydliad heblaw am lywodraeth y DU. Mae'n monitro cyfraddau credyd yn gyson a chaiff rybudd o unrhyw newidiadau gan ei ymgynghorwyr Rheoli'r Trysorlys. Cymerir camau priodol yn sgil unrhyw newid gan ddilyn y Strategaeth Fuddsoddi Flynyddol. Paratoir Adroddiad Trysorlys Blyneddol sy'n manylu ar y gwaith buddsoddi.

Mae'r dadansoddiad a ganlyn yn crynhoi'r potensial i'r Awdurdod fod yn agored i risg credyd, yn seiliedig ar brofiad o ddiffygion a methu â chasglu dros y pum mlynedd ariannol ddiwethaf, wedi ei addasu ar gyfer cyflwr presennol y farchnad.

	Swm 31/03/12 £000	Profiad hanesyddol o ddiffyg talu %	Addasiadau ar gyfer cyflogwr y farchnad 31/03/12 %	Amcangyfrif Datguddiad Uchafswm *
				£000
Adneuron gyda Banciau a Chyrrff Ariannol	9,994	0	0	0
Banciau DU sydd Wedi Gwladoli/ Gwladoli'n Rhannol	5,760	0	0	0
Awdurdodau Lleol y DU	0	0	0	0
Dyledwyr masnach	3,742	3.8	7.6	871

* Amcangyfrif Datguddiad Uchafswm i Ddiffyg ac Anghasgladwy

Roedd yr holl adneuron a oedd yn sefyll ar ddiwedd y flwyddyn wedi eu gwneud yn wreiddiol am lai na blwyddyn.

Ni aethpwyd tu draw i unrhyw uchafswm credyd yn ystod y flwyddyn ariannol ac ni thorrwyd unrhyw feini prawf gwrthbartïon. Nid yw'r Awdurdod yn disgwyl y bydd unrhyw golledion oherwydd bod unrhyw un o'i wrthbartïon yn methu â pherfformio yng nghyswllt adneuon. Mae'r argyfwng credyd presennol wedi cynyddu'r posibilrwydd o ddiffyg ac mewn ymateb mae'r Cyngor wedi mabwysiadu meini prawf credyd llymach ar gyfer gwrthbartïon buddsoddi o fewn ei bolisi cyffredinol.

Nid yw'r Cyngor fel rheol yn caniatáu credyd i gwsmeriaid; mae gan y Cyngor weithdrefnau casglu rhagnodedig ar gyfer symiau dyledus gan gwsmeriaid a gwneir darpariaethau priodol ar gyfer dyledion a allai fod yn rhai drwg. Mewn rhai amgylchiadau mae'r Cyngor yn cael bridiant cyfreithiol ar gyfer rhai dyledion gohiredig fel hunan gyllidwyr mewn cartrefi gofal.

Gellir dadansoddi dyledwyr masnach y Cyngor yn ôl oed fel a ganlyn:

	31/03/12 £000	31/03/11 £000
Llai na thri mis	1,386	1,429
Tri i chwe mis	279	193
Chwe mis i flwyddyn	394	360
Dros flwyddyn	1,683	1,471
Cyfanswm	3,742	3,453

Yn ogystal mae gan y Cyngor nifer o ddyledwyr tymor hirach gan gynnwys benthyciadau ceir i staff a morgeisi gweddilliol o gynllun caeedig yn cynnig benthyciadau cartrefi i denantiaid ac i aelodau'r cyhoedd. Ystyrir bod y benthyciadau ceir yn rhai risg isel oherwydd bod modd tynnu ad-daliadau am y benthyciadau o gyflogau'r gweithwyr, a hefyd mae trefniadau cilyddol gydag awdurdodau lleol eraill ar gyfer staff sy'n trosglwyddo ac yn symud gyda dyledion ar eu benthyciadau ceir, yswiriant ar gyfer benthyciadau heb eu had-dalu oherwydd marwolaeth mewn gwasanaeth a hefyd trefniadau arferol i hawlio dyledion yn ôl yng nghyswllt gweithwyr sy'n gadael eu swyddi mewn llywodraeth leol. Mae'r morgeisi yn rhai risg isel oherwydd bod y Cyngor yn diogelu'r hawl gyntaf ar yr eiddo morgeisiedig.

Risg Hylifedd

Mae Risg Hylifedd yn isel am nad yw'r Cyngor yn y gorffennol wedi cael unrhyw broblem cael arian ac mae'r Cyngor hefyd bob amser yn rhydd i fynd at y Bwrdd Benthycia ar gyfer Gweithiau Cyhoeddus (PWL) fel corff i fenthycia oddi arno ar ôl methu fel arall. Felly nid oes risg sylweddol y bydd yn methu â chodi'r arian i gwrdd â'i ymrwymadau dan yr offerynnau ariannol. Fodd bynnag, mae risg y bydd y Cyngor yn gorfod adnewyddu cyfran sylweddol o'i fenthyciadau ar adeg pan fo'r cyfraddau llog yn anffafriol. Yr arfer yw ceisio sicrhau na fydd rhagor na 30% o'r benthyciadau i'w had-dalu mewn unrhyw gyfnod o 3 blynedd, ac asesu'n gyson gyfraddau'r farchnad a'r rhagolygon er mwyn trefnu benthyciadau newydd yn lle'r rhai sy'n aeddfedu neu ar gyfer ad-drefnu'r benthyciadau presennol ar yr adeg fwyaf manteisiol. I gyflawni'r nod hwn, mae'r Cyngor yn defnyddio cynghorwyr rheoli'r trysorlys allanol. Dangosir dadansoddiad aeddfedu benthyciadau sy'n sefyll yn nodyn 16.

Mae holl daliadau masnach a thaliadau eraill yn daladwy mewn llai na blwyddyn.

Risg y Farchnad

Risg Cyfraddau Llog - Mae'r Cyngor yn wynebu risg posibl pan fo symudiadau ymhlith cyfraddau llog ar ei fenthyciadau a buddsoddiadau. Mae unrhyw symudiad yn y cyfraddau llog yn cael effaith gymhleth ar y Cyngor. Er enghraifft, byddai cynnydd yn y cyfraddau llog yn cael yr effaith a ganlyn:

- benthyciadau ar gyfraddau amrywiol - byddai cynnydd yn y treuliau llog a godir ar y Gwarged neu Ddiffyg ar y Cyfrif Incwm a Gwariant Cynhwysfawr;
- benthyciadau ar gyfraddau sefydlog - ceid gostyngiad yn rhwymedigaethau gwerth teg y benthyciadau;
- buddsoddiadau ar gyfraddau amrywiol – byddai cynnydd yn yr incwm llog wedi'u gredydu i'r Gwarged neu Ddiffyg ar y Cyfrif Incwm a Gwariant Cynhwysfawr;
- buddsoddiadau ar gyfraddau sefydlog - gwelid gostyngiad yng ngwerth teg yr asedau.

Nid yw benthyciadau'n cael eu cario ar werth teg, felly ni fyddai enillion a cholledion nominal ar fenthyciadau graddfa sefydlog yn effeithio ar y Gwarged neu Ddiffyg ar Ddarparu Gwasanaethau neu Incwm a Gwariant Cynhwysfawr arall. Fodd bynnag, bydd newidiadau yn y llog sy'n daladwy neu'n dderbyniadwy ar fenthyciadau a buddsoddiadau graddfa amrywiol yn cael eu postio i'r Gwarged neu Ddiffyg ar Ddarparu Gwasanaethau ac yn effeithio ar Falens Cronfa'r Cyngor.

Mae gan y Cyngor nifer o strategaethau i reoli risg cyfraddau llog. Polisi'r Cyngor yw benthycu'n bennaf yn ôl cyfraddau sefydlog oddi ar y PWLB, er mwyn cael sicrwydd beth fydd y llog taladwy dros gyfnod y benthyciadau. Mae'r Cyngor, gyda chefnogaeth ei gynghorwyr trysorlys, yn monitro'n barhaus y cyfraddau llog ar y pryd a rhagolygon y farchnad. Pe ceid risg sylweddol o godiad sydyn yn y cyfraddau llog tymhorau hir a byr, yna ailasesid y sefyllfa portffolio ac mae'n debygol y byddai hynny'n arwain, fel arfer, at godi cyllid cyfraddau sefydlog tra bo cyfraddau llog yn dal i fod yn gymharol rhad. Pe ceid risg sylweddol o ostyngiad sydyn yn y cyfraddau llog tymor hir a byr yna câi benthyciadau tymor hir eu gohirio a symud ymlaen i ad-drefnu a symud o gyllid cyfraddau sefydlog i gyllid cyfraddau tymor byr.

Risg Prisiau - Nid yw'r Cyngor fel arfer yn buddsoddi mewn cyfranddaliadau ecwiti.

Risg Cyfnewid Arian Tramor – Mae gan y Cyngor nifer o gynlluniau cymorth grant cymharol fach dan raglen 'Interreg' ble bo'r corff arweiniol yn sefydliad Gwyddelig, ac mae'r grantiau mewn arian Ewro. Agorwyd cyfrif banc Ewro i gefnogi'r cynlluniau hyn ac i leihau effaith symudiadau mewn graddfeydd cyfnewid. Roedd y balans ar y cyfrif hwn ar ddiwedd y flwyddyn yn 507k Ewro (221k yn 2010/11): cyfateb i £422k (£194k yn 2010/11).

NODYN 44 – Y DRETH GYNGOR

Mae incwm y Dreth Gyngor yn deillio o godi ar werth eiddo preswyl, ac mae'r gwerth hwnnw wedi ei rannu'n naw band yr amcangyfrifwyd eu gwerth ar 1 Ebrill 2003 i'r pwrpas penodol hwn. Penderfynir ar y taliadau trwy amcangyfrif faint o incwm y bydd raid i Gyngor Sir Ynys Môn ac Awdurdod Heddlu Gogledd Cymru ei gael dros y flwyddyn nesaf ac wedyn rhennir y swm gyda'r sylfaen i'r Dreth Gyngor. Sylfaen y Dreth Gyngor yw cyfanswm nifer yr anheddau ym mhob band prasio gan addasu trwy gyfran a throsi'r nifer i'r hyn sy'n cyfateb i fand D ac addasu ar gyfer disgownt o 29,768.15 yn 2011/12 (29,555.89 am 2010/11).

Wedyn, mae'r swm i eiddo band D (£1,094.41 ar gyfartaledd yn 2011/12, £1,054.92 yn 2010/11) yn cael ei luosi gan y gyfran a benodir i'r band penodol a bydd hynny wedyn, ar ôl caniatáu disgownt a budd-dal, yn rhoi'r swm unigol sy'n ddyledus.

Roedd biliau'r Dreth Gyngor yn seiliedig ar y lluosyddion isod i fandiau Ac i l:

Band	A	B	C	D	E	F	G	H	I
Lluosydd	6/9	7/9	8/9	9/9	11/9	13/9	15/9	18/9	21/9

Dadansoddiad o'r enillion net o'r Dreth Gyngor:	2011/12 £000	2010/11 £000
Y Dreth Gyngor gasgladwy	32,496	31,094
Llai : darpariaeth ar gyfer rhai'n methu talu heb gyfrif ar ei gyfer o'r blaen	(254)	(247)
Elw Net o'r Dreth Gyngor	32,242	30,847

NODYN 45 – TRETHI ANNOMESTIG CENEDLAETHOL (TAC)

Mae'r TAC yn cael eu trefnu ar sail genedlaethol. Mae Llywodraeth Cymru (LIC) yn pennu cyfradd – 42.8c yn 2011/12 o'i gymharu â 40.9c yn 2010/11, ac mae busnesau lleol yn talu trethi a gyfrifir trwy luosi gwerth ardrethol yr eiddo gyda'r swm uchod. Y Cyngor sy'n gyfrifol am gasglu trethi oddi ar drethdalwyr ei ardal ond wedyn mae'n trosglwyddo'r elw i'r Gronfa Genedlaethol o Drethi Annomestig dan weinyddiaeth Cynulliad Cenedlaethol Cymru (CCC). Mae CCC yn aiddosbarthu'r symiau a delir yn ôl i awdurdodau lleol yn seiliedig ar swm penodol fesul pen o'r boblogaeth.

Roedd incwm TAC, ar ôl ystyried rhyddhad a darpariaethau (yn cynnwys Rhyddhad Trethi Busnesau Bach LIC), yn £15,125,894 yn 2011/12 (£12,768,842 yn 2010/11) yn seiliedig ar werth trethadwy ar ddiwedd y flwyddyn o £44,193,545 (£42,591,594 yn 2010/11). Y cyfartaledd gwerth trethadwy am y flwyddyn oedd oddeutu £43,292,654 (£42,508,978 yn 2010/11).

Dadansoddiad o'r enillion net o drethi annomestig:	2011/12 £000	2010/11 £000
Trethi annomestig casgladwy	15,126	12,769
Cost lwfans casglu	(142)	(143)
Llog dalwyd ar ordaliadau	0	(70)
Darpariaeth ar gyfer dyledion drwg	(358)	(43)
Cyfraniad i gost rhyddhad trethi elusenol/gwledig	40	37
Taliadau i mewn i'r gronfa genedlaethol	14,666	12,550
Aiddosbarthu o'r gronfa genedlaethol	16,324	19,557

NODYN 46 – AILDDATGANIAD ASED AU TREFTADAETH

ASEDAU TREFTADAETH – Crynodeb pum mlynedd o Drafodion

Nid oes wedi bod unrhyw drafodion yn ymwneud ag Asedau Treftadaeth yn ystod y cyfnod cyfrifo cyfredol na'r pedwar blaenorol, ar wahân i'r symiau sydd yn berthnasol i'r pedwar eiddo treftadaeth (gweler nodyn 13 am fanylion).

ASEDAU TREFTADAETH – Newid ym mholisiau Cyfrifo Asedau Treftadaeth

Ar gyfer 2011/12 mae angen i'r Cyngor newid ei pholisi cyfrifo ar gyfer Asedau Treftadaeth a'u hadnabod yn ôl eu prisiad fel categori ar wahân o fewn y Fantolen. Adolygwyd Cofrestr Asedau'r Cyngor a'r asedau a nodwyd ar gyfer eu dosbarthu fel Asedau Treftadaeth yw casgliadau celf sy'n cael eu dal yn Oriel Ynys Môn a phedwar eiddo treftadaeth.

Cyngor SirYnys Môn

Dangosir y polisi cyfrifo perthnasol yn Nodyn 1 (cyfeirnod polisi 9) o'r datganiadau cyfrifo uchod. Mae'n ofynnol i'r Cyngor weithredu'r newid yn ôl-weithredol ac ail-ddatgan y ffigyrau perthnasol ar gyfer blynyddoedd blaenorol.

Yn flaenorol dosbarthwyd y casgliadau celf fel Asedau Cymunedol ac fe'i dangoswyd yn y Fantolen ar eu cost hanesyddol. Mae'r newid nawr yn ei gwneud yn ofynnol i'w dangos ar swm prisiant, oni bai nad yw'n ymarferol i gael prisiant am gost sy'n gymesur i'r buddiannau i ddefnyddwyr y datganiad ariannol - yn yr achos yma gellid dal defnyddio cost hanesyddol. Cafwyd prisiad Casgliadau Celf wedi eu diweddarau yn ystod y flwyddyn, ac mae'r gwerth canlyniadol wedi ei gymhwyso yn y ffigyrau a ailddatganwyd, gydag effaith ô 1 Ebrill 2010.

Dangosir isod y ffigyrau llawn wedi eu hailddatgan ar gyfer y Fantolen a'r Nodiadau Cefnogol.

ASEDAU TREFTADAETH: Y FANTOLEN AILDDATGANWYD AM 1 EBRILL 2010 & 31 MAWRTH 2011

	Balansau ar 31 Mawrth 2011 fel ar Datganiad Cyfrifon 10/11 £000	Newidiadau Ailddatganiad £000	Balansau 31 Mawrth 2010/11 wedi ei Ailddatgan £000	Balansau ar 1 Ebrill 2010 fel ar Ddatganiad Cyfrifon 2010/11 £000	Newidiadau Ailddatganiad £000	Balansau 1 Ebrill 2010 wedi ei Ailddatgan £000
Asedau Tymor Hir						
Eiddo, Offer a Chyfarpar	303,887	(1,985)	301,902	284,036	(1,829)	282,207
Asedau Treftadaeth	0	3,038	3,038	0	2,881	2,881
Eiddo Buddsoddiad	7,874	0	7,874	7,471	0	7,471
Asedau Anniriaethol	77	0	77	161	0	161
Buddsoddiadau Tymor Hir	0	0	0	1	0	1
Dyledwyr Tymor Hir	450	0	450	475	0	475
Cyfanswm Asedau Tymor Hir	312,288	1,053	313,341	292,144	1,052	293,196
Asedau Presennol						
Buddsoddiadau Tymor Hir	25,126	0	25,126	15,741	0	15,741
Rhestrau Stoc	499	0	499	423	0	423
Dyledwyr Tymor Byr	19,530	0	19,530	25,989	0	25,989
Arian Parod a Chywerthoedd Arian	9,457	0	9,457	8,153	0	8,153
Asedau a Ddelir i'w Gwerthu	514	0	514	0	0	0
Cyfanswm Asedau Presennol	55,126	0	55,126	50,306	0	50,306
Rhwymedigaethau Presennol						
Benthycu Tymor Byr	(8,289)	0	(8,289)	(1,727)	0	(1,727)
Credydwyr	(22,363)	0	(22,363)	(21,848)	0	(21,848)
Darpariaethau Tymor Byr	(1,072)	0	(1,072)	(94)	0	(94)
Derbyniadau Grant Cyfalaf Ymlaen Llaw	(502)	0	(502)	(667)	0	(667)
Cyfanswm Rhwymedigaethau Presennol	(32,226)	0	(32,226)	(24,336)	0	(24,336)
Rhwymedigaethau Tymor Hir						
Credydwyr Tymor Hir	(3)	0	(3)	(4)	0	(4)
Darpariaethau	(4,410)	0	(4,410)	(2,886)	0	(2,886)
Benthycu Tymor Hir	(96,103)	0	(96,103)	(97,608)	0	(97,608)
Rhwymedigaethau Pensiwn	(46,572)	0	(46,572)	(135,891)	0	(135,891)
Cyfanswm Rhwymedigaethau Tymor Hir	(147,088)	0	(147,088)	(236,389)	0	(236,389)
Cyfanswm Asedau I lai Rhwymedigaethau	188,100	1,053	189,153	81,725	1,052	82,777
Cronfeydd Wrth Gefn Defnyddiadwy	20,889	0	20,889	26,663	0	26,663
Cronfeydd wrth Gefn na Ellir eu defnyddio.	167,211	1,053	168,264	55,062	1,052	56,114
	188,100	1,053	189,153	81,725	1,052	82,777

ASEDAU TREFTADAETH: AILDDATGANIAD O NODYN 12 EIDDO, OFFER & CHYFARPAR (EO&Ch)

	BALANSAU FEL AR DDATGANIAD CYFRIFON 1011					NEWIDIADAU AILDDATGANIAD				
	Tir ac Adeiladau	Asedau Cymunedol	Categoriâu Eraill	Cyfanswm EO&Ch	Asedau Treftadaeth	Tir ac Adeiladau	Asedau Cymunedol	Categoriâu Eraill	Cyfanswm EO&Ch	Asedau Treftadaeth
	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
Cost neu brisant										
Ar 1 Ebrill 2010	152,667	411	159,506	312,584	0	(1,514)	(402)	0	(1,916)	2,969
Ychwanegiadau	3,647	0	16,667	20,314	0	0	0	0	0	0
Cynnydd / (Gostyngiad) ailbrisiant nodwyd yn y Gronfa Ailbrisiant Wrth Gefn	13,857	0	96	13,953	0	(274)	0	0	(274)	274
Cynnydd / (Gostyngiad) ailbrisiant i Gwarged neu (Ddiffyg) ar Ddarparu Gwasanaethau	(7,971)	0	(5,578)	(13,549)	0	146	0	0	146	(146)
Dadgydnabod – Gwarediadau	(172)	0	(849)	(1,021)	0	0	0	0	0	0
Dadgydnabod – Eraill	(2,826)	0	(9,143)	(11,969)	0	0	0	0	0	0
Ailddosbarthu a Throsglwyddiadau	(921)	0	969	48	0	0	0	0	0	0
Ailddosbarthu Asedau (i)/o Delir i'w Gwerthu	0	0	(530)	(530)	0	0	0	0	0	0
Ar 31 Mawrth 2011	158,281	411	161,138	319,830	0	(1,642)	(402)	0	(2,044)	3,097
Dibrisiant ac Amhariad Cronedig										
Ar 1 Ebrill 2010	11,400	0	17,148	28,548	0	(89)	0	0	(89)	89
Tâl Dibrisiant	4,341	0	5,316	9,657	0	(59)	0	0	(59)	59
Dibrisiant wedi ei ysgrifennu allan i'r Gronfa wrth Gefn Ailbrisiant	(8,782)	0	(29)	(8,811)	0	89	0	0	89	(89)
Dibrisiant wedi ei ysgrifennu allan i'r Gwarged/Diffyg ar Ddarparu Gwasanaethau	(2,617)	0	(10,369)	(12,986)	0	0	0	0	0	0
Dadgydnabod – Gwarediadau	(1)	0	(33)	(34)	0	0	0	0	0	0
Dadgydnabod – Eraill	(126)	0	(305)	(431)	0	0	0	0	0	0
Ailddosbarthu a Throsglwyddiadau	(35)	0	35	0	0	0	0	0	0	0
Ar 31 Mawrth 2011	4,180	0	11,763	15,943	0	(59)	0	0	(59)	59
Gwerth Llyfr Net										
Ar 31 Mawrth 2011	154,101	411	149,375	303,887	0	(1,583)	(402)	0	(1,985)	3,038
Ar 1 Ebrill 2010	141,267	411	142,358	284,036	0	(1,425)	(402)	0	(1,827)	2,880

	SYMIAU AILDDATGANWYD				
	Tir ac Adeiladau	Asedau Cymunedol	Categoriâu Eraill	Cyfanswm EO&Ch	Asedau Treftadaeth
	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
Cost neu brisiant					
Ar 1 Ebrill 2010	151,153	9	159,506	310,668	2,969
Ychwanegiadau	3,647	0	16,667	20,314	0
Cynnydd / (Gostyngiad) ailbrisiant nodwyd yn y Gronfa Ailbrisiant Wrth Gefn	13,583	0	96	13,679	274
Cynnydd / (Gostyngiad) ailbrisiant i Gwarged neu (Diffyg) ar Ddarparu Gwasanaethau	(7,825)	0	(5,578)	(13,403)	(146)
Dadgydnabod – Gwarediadau	(172)	0	(849)	(1,021)	0
Dadgydnabod – Eraill	(2,826)	0	(9,143)	(11,969)	0
Aiddosbarthu a Throsglwyddiadau	-921	0	969	48	0
Aiddosbarthu Asedau (i)/o Delir i'w Gwerthu	0	0	(530)	(530)	0
Ar 31 Mawrth 2011	156,639	9	161,138	317,786	3,097
Dibrisiant ac Amhariad Cronedig					
Ar 1 Ebrill 2010	11,311	0	17,148	28,459	89
Tâl Dibrisiant	4,282	0	5,316	9,598	59
Dibrisiant wedi ei ysgrifennu allan i'r Gronfa wrth Gefn Ailbrisiant	(8,693)	0	(29)	(8,722)	(89)
Dibrisiant wedi ei ysgrifennu allan i'r Gwarged/Diffyg ar Ddarparu Gwasanaethau	(2,617)	0	(10,369)	(12,986)	0
Dadgydnabod – Gwarediadau	(1)	0	(33)	(34)	0
Dadgydnabod – Eraill	(126)	0	(305)	(431)	0
Aiddosbarthu a Throsglwyddiadau	(35)	0	35	0	0
Ar 31 Mawrth 2011	4,121	0	11,763	15,884	59
Gwerth Llyfr Net					
Ar 31 Mawrth 2011	152,518	9	149,375	301,902	3,038
Ar 1 Ebrill 2010	139,842	9	142,358	282,209	2,880

ASEDAU TREFTADAETH: AILDDATGANIAD CRONFEYDD WRTH GEFN NA ELLIR EU DEFNYDDIO

	Balansau ar 31 Mawrth 2011 fel ar Ddatganiad Cyfrifon 2010/11 £000	Newidiadau Ailddatganiad £000	Balansau 31 Mawrth 2011 wedi ei ailddatgan £000	Balans ar 1 Ebrill 2010 fel ar Ddatganiad Cyfrifon 2010/11 £000	Newidiadau Ailddatganiad £000	Balansau 1 Ebrill 2010 wedi ei Ailddatgan £000
Cronfeydd Wrth Gefn Na Ellir Eu Defnyddio						
Cyfrif Addasu Cyfalaf	185,174	0	185,174	183,549	0	183,549
Cyfrif Addasu Offerynnau Ariannol	410	0	410	545	0	545
Cronfa Ailbrisiant Wrth Gefn	29,505	1,052	30,557	8,434	1,052	9,486
Cronfa Wrth Gefn Pensiwn	(46,571)	0	(46,571)	(135,890)	0	(135,890)
Cyfrif Absenoldebau Cronnol	(1,306)	0	(1,306)	(1,576)	0	(1,576)
Cyfanswm Cronfeydd wrth Gefn Na Ellir eu Defnyddio	167,212	1,052	168,264	55,062	1,052	56,114

Cronfa Ailbrisiant Wrth Gefn

	Balansau 2010/11 fel ar Ddatganiad Cyfrifon 2010/11 £000	Newidiadau Ailddatganiad £000	Balansau 2010/11 wedi ei Ailddatgan £000
Cronfa Ailbrisiant Wrth Gefn			
Balans ar 1 Ebrill	8,434	1,052	9,486
Ailbrisiant Asedau i fyny	25,067	0	25,067
Ailbrisiant asedau i lawr a cholledion amhariad na chodwyd ar y Gwarged / Diffyg ar	(2,302)	0	(2,302)
Ddarparu Gwasanaethau			
Gwahaniaeth rhwng dibrisiant werth teg a dibrisiant gost hanesyddol	(1,694)	0	(1,694)
	29,505	1,052	30,557

NODYN 47 – AILDDATGANIAD INCWM A GWARIANT GROS 2010/11

1. Yn dilyn adolygiad o'r gwaith manwl ar gyfer y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr 2010/11, adolygwyd y ffordd y dielir symudiadau yn yr Arian wrth Gefn Clustnodedig allan o'r ffigyrau sail (i ymddangos fel llinell ar wahân yn y Datganiad Symudiadau mewn Arian wrth Gefn), gyda'r canlyniad o ostyngiad yn y symiau dros a ddangosir ar gyfer incwm a gwariant. Dangosir y ffigyrau diwygiedig isod. Nid oes effaith ar y swm net adroddwyd ar gyfer pob gwasanaeth nac ar y Gwarged / Diffyg cyffredinol ar Weithrediadau sy'n parhau.

2. Cynhwysir Gweithrediadau Masnachu nawr o fewn y llinellau gwasanaeth perthnasol yn hytrach nag ymddangos o dan Incwm a Gwariant Cyllid a Buddsoddiad. Nid oes effaith ar y Gwarged/Diffyg ar Ddarpariaeth Gwasanaethau a pharheir i ddangos dadansoddiad o'r gwahanol weithrediadau yn Nodyn 30.

3. Mae'r gwariant refeniw ar Eiddo Buddsoddiad wedi eu symud o'r llinellau gwasanaeth gwreiddiol i Incwm a Gwariant Cyllid a Buddsoddiad, yn dod a'i driniaeth yn unol â'r gwariant cyfatebol.

Symiau ar Ddatganiad Cyfrifon 2010/11	Gwariant Gros £'000	Incwm Gros £'000	Gwariant Net £'000
Gwasanaethau canolog	6,408	(5,737)	671
Gwasanaethau diwylliannol, a chysylltiedig	11,584	(3,425)	8,159
Gwasanaethau Plant ac Addysg	71,449	(13,697)	57,752
Gwasanaethau Priffyrdd a Chludiant	16,624	(4,561)	12,063
Tai awdurdod lleol (CRT)	6,019	(11,891)	(5,872)
Gwasanaethau Tai eraill	21,592	(19,094)	2,498
Gofal Cymdeithasol Oedolion	32,391	(11,720)	20,671
Cynllunio a Datblygu	9,355	(4,879)	4,476
Gwasanaethau Amgylcheddol	12,505	(2,348)	10,157
Craidd corfforaethol a democrataidd	9,859	(3,318)	6,541
Costau heb eu dyrannu	(22,885)	0	(22,885)
(Gwarged)/Diffyg ar Weithrediadau Parhaus	174,901	(80,670)	94,231
Gwariant Gweithredu Arall			21,519
Cyllido a buddsoddi Incwm a Gwariant			7,780
Trethiant ac incwm grant amhenodol			(138,484)
(Gwarged)/Diffyg ar ddarparu gwasanaethau			(14,954)

Addasiad 1	Gwariant Gros £'000	Incwm Gros £'000	Gwariant Net £'000
Gwasanaethau canolog	(548)	548	0
Gwasanaethau diwylliannol, a chysylltiedig	(50)	50	0
Gwasanaethau Plant ac Addysg	(421)	(421)	0
Gwasanaethau Priffyrdd a Chludiant	(370)	370	0
Tai awdurdod lleol (CRT)	(9)	9	0
Gwasanaethau Tai eraill	(332)	332	0
Gofal Cymdeithasol Oedolion	(1,149)	1,149	0
Cynllunio a Datblygu	(979)	979	0
Gwasanaethau Amgylcheddol	358	(358)	0
Craidd corfforaethol a democrataidd	(1,645)	1,645	0
Costau heb eu dyrannu	0	0	0
(Gwarged)/Diffyg ar Weithrediadau Parhaus	(5,145)	5,145	0
Gwariant Gweithredu Arall			0
Cyllido a buddsoddi Incwm a Gwariant			0
Trethiant ac incwm grant amhenodol			0
(Gwarged)/Diffyg ar ddarparu gwasanaethau			0

Addasiad 2	Gwariant Gros £'000	Incwm Gros £'000	Gwariant Net £'000
Gwasanaethau canolog	0	0	0
Gwasanaethau diwylliannol, a chysylltiedig	0	0	0
Gwasanaethau Plant ac Addysg	640	(633)	7
Gwasanaethau Priffyrdd a Chludiant	0	0	0
Tai awdurdod lleol (CRT)	0	0	0
Gwasanaethau Tai eraill	(142)	(2)	(144)
Gofal Cymdeithasol Oedolion	2,350	(1,149)	1,201
Cynllunio a Datblygu	0	0	0
Gwasanaethau Amgylcheddol	0	0	0
Craidd corfforaethol a democrataidd	0	0	0
Costau heb eu dyrannu	0	0	0
(Gwarged)/Diffyg ar Weithrediadau Parhaus	2,848	(1,784)	1,064
Gwariant Gweithredu Arall			0
Cyllido a buddsoddi Incwm a Gwariant			(1,064)
Trethiant ac incwm grant amhenodol			0
(Gwarged)/Diffyg ar ddarparu gwasanaethau			0

Addasiad 3	Gwariant Gros £'000	Incwm Gros £'000	Gwariant Net £'000
Gwasanaethau canolog	0	0	0
Gwasanaethau diwylliannol, a chysylltiedig	0	0	0
Gwasanaethau Plant ac Addysg	0	0	0
Gwasanaethau Priffyrdd a Chludiant	(192)	0	(192)
Tai awdurdod lleol (CRT)	0	0	0
Gwasanaethau Tai eraill	0	0	0
Gofal Cymdeithasol Oedolion	0	0	0
Cynllunio a Datblygu	(147)	0	(147)
Gwasanaethau Amgylcheddol	(43)	0	(43)
Craidd corfforaethol a democrataidd	0	0	0
Costau heb eu dyrannu	0	0	0
(Gwarged)/Diffyg ar Weithrediadau Parhaus	(382)	0	(382)
Gwariant Gweithredu Arall			0
Cyllido a buddsoddi Incwm a Gwariant			382
Trethiant ac incwm grant amhenodol			0
(Gwarged)/Diffyg ar ddarparu gwasanaethau			0

Symiau Diwygiedig	Gwariant Gros £'000	Incwm Gros £'000	Gwariant Net £'000
Gwasanaethau canolog	5,860	(5,189)	671
Gwasanaethau diwylliannol, a chysylltiedig	11,534	(3,375)	8,159
Gwasanaethau Plant ac Addysg	71,668	(13,909)	57,759
Gwasanaethau Priffyrdd a Chludiant	16,062	(4,191)	11,871
Tai awdurdod lleol (CRT)	6,010	(11,882)	(5,872)
Gwasanaethau Tai eraill	21,118	(18,764)	2,354
Gofal Cymdeithasol Oedolion	33,592	(11,720)	21,872
Cynllunio a Datblygu	8,229	(3,900)	4,329
Gwasanaethau Amgylcheddol	12,820	(2,706)	10,114
Craidd corfforaethol a democrataidd	8,214	(1,673)	6,541
Costau heb eu dyrannu	(22,885)	0	(22,885)
(Gwarged)/Diffyg ar Weithrediadau Parhaus	172,222	(77,309)	94,913
Gwariant Gweithredu Arall			21,519
Cyllido a buddsoddi Incwm a Gwariant			7,098
Trethiant ac incwm grant amhenodol			(138,484)
(Gwarged)/Diffyg ar ddarparu gwasanaethau			(14,954)

CYFRIF REFENIW TAI

Datganiad Incwm a Gwariant am y flwyddyn yn diweddu 31ain Mawrth 2012

	2011/12 £000	2010/11 £000
<u>Incwm</u>		
Incwm rhent gros:		
-Rhenti preswyl	(11,769)	(11,226)
-Rhenti dibreswyl	(180)	(196)
-Taliadau am gyfleusterau a gwasanaethau	(19)	(21)
-Cyfraniadau tuag at wariant	(452)	(443)
Arall	(6)	(5)
Cyfanswm Incwm	(12,426)	(11,891)
<u>Gwariant</u>		
Atgyweiriadau a Cynnal a Chadw	3,292	4,679
Goruchwyllo a Rheoli		
-Cyffredinol	1,424	1,195
- Arbennig	452	382
Rhenti, Adrethi a Trethi Eraill	108	110
Cymhorthdal Cyfrif Refeniw Tai taladwy	2,122	2,140
Dibrisiant ac Amhariad Asedau nad ydynt yn gyfredol	2,760	(2,549)
Costau rheoli dyled	15	10
Darpariaeth ar gyfer dyledion drwg	63	54
Cyfanswm Gwariant	10,236	6,021
Cost Net Gwasanaethau CRT	(2,190)	(5,870)
Symudiad cronnus Absenoldebau Cronedig	20	(2)
Cost Net Gwasanaethau CRT fel yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr	(2,170)	(5,872)
Cyfran Gwasanaethau CRT o'r Costau Corfforaethol a Craidd Democrataidd	53	53
Cost Net Gwasanaethau CRT	(2,117)	(5,819)
Colled ar werthiant Asedau CRT nad ydynt yn gyfredol	8,567	8,630
Llog sy'n daladwy a threuliau cyffelyb	1,133	967
Incwm buddsoddiad CRT	(3)	(20)
Grantiau Cyfalaf a Chyfraniadau derbyniadwy	(2,623)	(2,640)
Diffyg am y flwyddyn ar wasanaethau CRT	4,957	1,118

CYFRIF REFENIW TAI**Datganiad Symudiadau ar Falans CRT****Eitemau a gynhwysir yn y Cyfrif Incwm a Gwariant CRT ond a eithriwyd o'r symudiad ar Falans CRT am y flwyddyn**

	2011/12 £000	2010/11 £000
Gwahaniaeth rhwng y symiau a godir ar incwm a gwariant ar gyfer amorteiddiad premiymau a disgownt a bennwyd yn unol â'r Còd a'r tâl am y flwyddyn yn unol â statud	(28)	(25)
Dibrisiant ac amhariad Asedau nad ydynt yn gyfredol	(2,760)	2,549
Croniad Absenoldebau Cronnus (Colled) ar werthiant asedau CRT nad ydynt yn gyfredol (yn cynnwys dadgydnabod)	(20)	2
	(8,567)	(8,630)
Taliadau net a wnaed ar gyfer buddiannau ymddeoliad yn unol â IAS 19	0	0
Eitemau na chynhwyswyd yn y Cyfrif Incwm a Gwariant CRT ond a gynhwyswyd yn y symudiad ar y Balans CRT am y flwyddyn	(11,375)	(6,104)
Trosglwyddiad i neu o Gronfeydd wrth Gefn	2,623	2,640
Isafswm Darpariaeth Refeniw CRT	603	520
Cyfraniadau cyflogwyr sy'n daladwy i Gronfa Bensiwn Gwynedd a buddiannau ymddeoliad sy'n daladwy'n uniongyrchol i bensiynwyr	0	111
Gwariant cyfalaf a gyllidwyd gan y CRT	3,200	3,948
	6,426	7,219
Swm net ychwanegol sy'n ofynnol trwy statud i'w ddebydu neu (gredydu) i'r Balans CRT am y flwyddyn	(4,949)	1,115

Nodyn i'r Datganiad Symudiad ar Falans CRT

	2011/12 £000	2010/11 £000
Diffyg am y flwyddyn ar wasanaethau CRT	4,957	1,118
Swm net ychwanegol sy'n ofynnol trwy statud i'w ddebydu / (gredydu) i'r CRT	(4,949)	1,115
Gostyngiad yn y Balans CRT	8	2,233
Cyfrif Balans CRT a ddygwyd ymlaen	(255)	(2,488)
Cyfrif Balans CRT i'w ddwyn ymlaen	(247)	(255)

NODIADAU AR GYFRIF REFENIW TAI**NODYN 1 – CYFRIF REFENIW TAI**

Mae'r Cyfrif Refeniw Tai yn gofnod o wariant ar, ac incwm o, ddarpariaeth tai awdurdod lleol, ac mae ffurf a chynnwys y Cyfrif yn cael ei ragnodi gan statud. Mae'r Cyfrif Refeniw Tai yn cael ei "amgáu" a rhaid iddo fod yn hunangynhaliol. Mae cyfraniadau i ac o'r Cyfrif Refeniw Tai (e.e. o Gronfa'r Cyngor) yn cael eu cyfyngu i amgylchiadau arbennig.

NODYN 2 – STOC DAI

Roedd nifer yr anheddau yn stoc dai'r Awdurdod, ar 31 Mawrth 2012, yn 3,807 eiddo. Mae'r anheddau fel a ganlyn:

	31/03/12	31/03/11
Stoc y Cyngor		
Tai	2,035	2,037
Byngalos	1,044	1,044
Fflatiau	721	721
Fflatiau un ystafell	7	7
Cyfanswm Stoc y Cyngor	3,807	3,809

NODYN 3 – GWARIANT CYFALAF CYFRIF REFENIW TAI

	2011/12 £000	2010/11 £000
Buddsoddiad cyfalaf		
Asedau gweithredol	9,237	9,143
	9,237	9,143
Ffynonellau ariannu		
Benthyca wedi'i gefnogi	0	(1,000)
Benthyca digefnogaeth	(3,358)	(1,389)
Derbyniadau Cyfalaf	(56)	(166)
Grantiau llywodraeth a chyfraniadau eraill	(2,623)	(2,640)
Cyllido Refeniw Uniongyrchol	(3,200)	(3,948)
Cyfanswm	(9,237)	(9,143)

Defnyddiwyd y Lwfans Atgyweiriadau Mawr o £2.6m yn llawn yn ystod y flwyddyn.

NODYN 4 – DERBYNIADAU CYFALAF O WAREDU TIR, TAI AC EIDDO ARALL YN Y CYFRIF REFENIW TAI

	2011/12 Nifer gwerthiannau	2011/12 £000	2010/11 Nifer gwerthiannau	2010/11 £000
Anheddau Cyngor				
Hawl i Brynu	2	131	5	263
Ad-dalu disgownt		22		8
Derbyniadau Arall				
Gwerthiant tir	2	17	6	98
Gwerthiant eiddo arall				
Eiddo Morgais		3		1
		173		370
Llai Gosod o'r Neilltu		117		(204)
		56		166

NODYN 5 – ÔL-DDYLEDION RHENT A DRWG DDYLEDION A DYLEDION AMHEUS

Roedd ôl-ddyledion rhent ar 31 Mawrth 2012 yn £649,144 (£605,840 ar 31 Mawrth 2011). Nid yw hyn yn cynnwys blaendaliadau o £100,703 ar 31 Mawrth 2012 (£94,136 ar 31 Mawrth 2011).

Mae darpariaeth yn y Fantolen ar gyfer drwg ddyledion a dyledion amheus. Roedd y rhain yn cynnwys £419,573 ar gyfer rhenti a £538,162 fel cyfanswm ar gyfer talwyr rhenti (£503,503 a £560,503 yn 2010/11).

NODYN 6 – DIBRISIANT AC AMHARIAD EIDDO, OFFER A CHYFARPAR

	2011/12 £000	2011/12 £000	2011/12 £000	2010/11 £000	2010/11 £000	2010/11 £000
	Amhariadau	Dibrisiant	Cyfanswm	Amhariadau	Dibrisiant	Cyfanswm
Tir	0	0	0	1,054	0	1,054
Tai	0	2,630	2,630	(6,144)	2,635	(3,509)
Eiddo arall - Asedau gweithredol	0	130	130	(224)	130	(94)
	0	2,760	2,760	(5,314)	2,765	(2,549)

NODYN 7 – COSTAU PENSIWN

Fel rhan o delerau ac amodau cyflogaeth ei swyddogion, mae'r Cyngor yn cynnig buddiannau ymddeoliad. Er na fydd y buddiannau hyn yn daladwy hyd nes bo'r gweithwyr yn ymddeol, mae gan y Cyngor ymrwymiad i wneud y taliadau sydd angen eu datgelu ar yr adeg mae gweithwyr yn ennill eu hawl ar gyfer y dyfodol.

Mae'r Cyngor yn cymryd rhan yn y Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol a weinyddir gan Gyngor Gwynedd. Mae hyn yn gynllun a ariennir, sy'n golygu fod y Cyngor a'r gweithwyr yn talu cyfraniadau i gronfa, sydd wedi ei chyfrifo ar lefel a fwriedir i gydbwysu rhwymedigaethau'r pensiwn gydag asedau buddsoddiad.

Cydnabyddir cost buddiannau ymddeoliad yng Nghost Net y Gwasanaethau pan gânt eu hennill gan weithwyr, yn hytrach na phan fo'r fath fuddiannau yn cael eu talu yn y pen draw fel pensiynau. Fodd bynnag, mae'r tâl y mae gofyn ei godi yn erbyn y Cyfrif Refeniw Tai wedi ei seilio ar yr arian sy'n daladwy yn y flwyddyn, felly mae cost wirioneddol buddiannau ymddeoliad yn cael ei wyrdroi allan o'r Cyfrif Refeniw Tai ar ôl Gwariant Gweithredu Net. Mae'r trafodion canlynol wedi'u gwneud yn y Cyfrif Refeniw Tai yn ystod y flwyddyn:

	2011/12 £000	2010/11 £000
Cyfrif Incwm a Gwariant CRT		
Cost Gwasanaeth Gyfredol	(115)	(111)
Cyfraniadau Cyflogwr a dalwyd yn wirioneddol	115	111
Cyfraniad i'r Gronfa Wrth Gefn Pensiwn	0	0

Ni fu'n bosib pennu faint o gost llogau pensiwn a dychweliad disgwylidig ar yr asedau'r adroddiad actiwariad sy'n gysylltiedig â'r Cyfrif Refeniw Tai, felly mae'r rhain wedi eu dyrannu'n llawn i Gronfa'r Cyngor.

GEIRFA

ADDASIAD BLWYDDYN FLAENOROL

Addasiadau perthnasol sy'n ymwneud â'r blynyddoedd blaenorol sy'n deillio o newidiadau mewn polisïau cyfrifo neu gywiriad i gamgymeriadau sylfaenol. Nid yw hyn yn cynnwys cywiriadau cylchol normal neu addasiadau o amcangyfrifon cyfrifo a wnaed mewn blynyddoedd blaenorol.

ADNODDAU HYLIFOL

Buddsoddiadau ased cyfredol sy'n rhwydd i'w gwaredu gan y Cyngor heb aflonyddu ar ei fusnes ac sydd naill ai:

- Yn drosglwyddadwy'n hawdd i symiau hysbys o arian parod ar neu'n agos at y swm a gludir; neu
- Yn cael eu masnachu mewn marchnad weithredol.

AMHARIAD

Lleihad mewn gwerth ased nad yw'n gyfredol dan ei swm a gludir yn y Fantolen.

ARCHWILIO CYFRIFON

Archwiliad annibynnol o faterion ariannol y Cyngor.

ASED

Eitem sydd â gwerth i'r Cyngor mewn termau ariannol. Mae asedau'n cael eu categoreiddio fel rhai cyfredol neu rhai nad ydynt yn gyfredol:

- Bydd ased cyfredol yn cael ei ddefnyddio neu'n peidio â bod â gwerth perthnasol o fewn y flwyddyn ariannol nesaf (e.e. arian parod a stoc);
- Mae asedau nad ydynt yn gyfredol yn rhoi buddiannau i'r Cyngor ac i'r gwasanaethau mae'n darparu ar eu cyfer am gyfnod o fwy na blwyddyn a gall fod yn ddiriaethol (e.e. canolfan gymuned), neu anniriaethol, (e.e. trwyddedau meddalwedd cyfrifiadurol).

ASED AMODOL

Mae ased amodol yn ased posib sy'n deillio o ddigwyddiadau yn y gorffennol y bydd eu bodolaeth yn cael ei chadarnhau dim ond trwy ddigwyddiad o un neu fwy o ddigwyddiadau ansicr yn y dyfodol nad ydynt yn llwyr o fewn rheolaeth y Cyngor.

ASEDAU ANNIRIAETHOL

Gellir diffinio eitem anniriaethol (nid un ffisegol) fel ased pan fo'r mynediad at fuddiannau economaidd i'r dyfodol y mae'n ei gynrychioli'n cael ei reoli gan yr endid adrodd. Mae Asedau Anniriaethol y Cyngor hwn yn cynnwys trwyddedau meddalwedd cyfrifiadurol.

ASEDAU CYMUNEDOL

Asedau mae'r Cyngor yn bwriadu eu dal am byth, nad oes iddynt oes ddefnyddiol benodadwy ac a all fod â chyfyngiadau ar eu gwaredu. Enghreifftiau o asedau cymunedol yw parciau ac adeiladau hanesyddol.

ASEDAU ISADEILEDD

Asedau nad ydynt yn gyfredol sy'n perthyn i'r Cyngor na ellir eu trosglwyddo na'u gwerthu, y mae gwariant yn adferadwy yn unig drwy ddefnydd parhaus a grëwyd gan yr ased. Enghreifftiau yw priffyrdd, llwybrau a phontydd.

ASEDAU GWEITHREDOL

Asedau nad ydynt yn gyfredol sy'n cael eu dal a'u meddiannu, defnyddio neu eu treulio gan y Cyngor wrth iddo ddilyn ei strategaeth ac wrth gyflenwi'n uniongyrchol y gwasanaethau hynny y mae ganddo gyfrifoldeb drostynt naill ai'n statudol neu â disgresiwn.

ASEDAU NAD YDYNT YN WEITHREDOL

Asedau nad ydynt yn gyfredol a ddelir gan y Cyngor ond nad ydynt yn cael eu meddiannu, defnyddio neu eu treulio'n uniongyrchol wrth gyflenwi gwasanaethau. Enghreifftiau yw eiddo buddsoddiad, asedau yn cael eu hadeiladu neu asedau gwaged i anghenion tra'n disgwyl eu gwerthu neu ailddatblygu.

ASEDAU TREFTADAETH

Ased sydd hefo rhinweddau hanesyddol, artistig, gwyddonol, technolegol, geoffisegol, neu amgylcheddol sydd yn cael ei ddal a'i gynnal yn bennaf am ei gyfraniad at wybodaeth a diwylliant.

BENTHYCA DROS DRO

Arian a fenthycir am gyfnod o lai na blwyddyn.

BUDD-DALIADAU TAI

System o gymorth ariannol i unigolion tuag at gostau tai penodol a weinyddir gan awdurdodau, gyda chymhorthdal gan lywodraeth ganolog.

BUDDIANNAU Â DISGRESIWN (PENSIYNAU)

Buddiannau ymddeoliad, nad oes gan y cyflogwr unrhyw rwymedigaeth gyfreithiol, gytundebol neu adeiladol i'w dyfarnu, ac sy'n cael eu dyfarnu'n ôl pwerau disgresiwn y Cyngor fel y Rheoliadau Llywodraeth Leol (Taliadau Disgresiwn) 1996.

BUDDIANNAU YMDDEOLIAD

Bob ffurf o gydnabyddiaeth a roddir gan gyflogwr yn lle gwasanaethau a gyflenwyd gan weithwyr sy'n daladwy ar ôl terfyn y gyflogaeth.

BUDDSODDIADAU (CRONFA BENSIWN)

Bydd buddsoddiadau'r Gronfa Bensiwn yn cael eu cyfrifo yn natganiadau'r gronfa honno. Fodd bynnag, mae'n ofynnol hefyd ar awdurdodau i ddatgelu, fel rhan o ofynion datgelu sy'n ymwneud â buddiannau ymddeoliad, siâr i'w briodoli o asedau'r cynllun pensiwn sy'n gysylltiedig â'u rhwymedigaethau gwaelodol.

BUSNES HYFYW

Y cysyniad fod y Datganiad Cyfrifon yn cael ei baratoi ar y dybiaeth y bydd y Cyngor yn parhau mewn bodolaeth weithredol am y dyfodol rhagweladwy.

BWRDD BENTHYCIADAU GWEITHIAU CYHOEDDUS (PWL B)

Asiantaeth Llywodraeth Ganolog sy'n rhoi benthyciadau am flwyddyn a mwy i awdurdodau ar raddfeydd llog sydd ond ychydig yn uwch na'r rheini y gall y llywodraeth fenthycia ei hun.

CIPFA

Sefydliad Siartredig Cyllid Cyhoeddus a Chyfrifo.

CONTRACT TYMOR HIR

Contract a ffurfir ar gyfer dylunio, cynhyrchu neu adeiladu ased sylweddol unigol neu ddarpariaeth gwasanaeth (neu gyfuniad o asedau neu wasanaethau sydd gyda'i gilydd yn ffurfio prosiect unigol), ble bo'r amser a gymerir i gwblhau'n sylweddol y contract o'r fath fel ei fod yn disgyn i mewn i fwy nag un flwyddyn ariannol.

COST GWASANAETH CYFREDOL (PENSIYNAU)

Y cynnydd mewn gwerth cyfredol o rwymedigaethau cynllun pensiwn buddiannau diffiniedig, y disgwylir iddo ddeillio o wasanaeth gweithiwr yn y flwyddyn bresennol.

COST GWASANAETH YN Y GORFFENNOL (PENSIYNAU)

Ar gyfer cynllun pensiwn buddiannau diffiniedig, y cynnydd yng ngwerth cyfredol rhwymedigaethau'r Cynllun sy'n gysylltiedig â gwasanaeth gweithiwr mewn blynyddoedd ariannol blaenorol sy'n deillio yn y flwyddyn ariannol bresennol o ganlyniad i gyflwyno neu wella buddiannau ymddeoliad.

COSTAU HEB EU DOSBARTHU

Dyma orbenion nad yw unrhyw ddefnyddiwr yn cael budd ohonynt yn awr, ac fel y cyfryw nid ydynt yn cael eu dosrannu i wasanaethau.

COST LLOG (PENSIYNAU)

Ar gyfer cynllun buddiannau diffiniedig, y cynnydd disgwyliedig yn ystod y flwyddyn ariannol o werth cyfredol rhwymedigaethau'r Cynllun oherwydd bod y buddiannau yn un flwyddyn ariannol yn agosach at setliad.

CRAIDD CORFFORAETHOL DEMOCRATAIDD

Mae'r Craidd Corfforaethol a Democritaidd yn cynnwys yr holl weithgareddau penodol y mae awdurdodau lleol yn ymgymryd â nhw oherwydd eu bod yn awdurdodau etholedig, amlbwrpas. Felly mae cost y gweithgareddau hyn yn uwch na phe byddai cyfres o gyrff annibynnol, un pwrpas, enwebedig yn rheoli'r un gwasanaethau. Felly, nid oes sail resymol dros ddyrannu'r costau hyn i wasanaethau.

CREDYDWR

Swm sy'n ddyledus gan y Cyngor am waith a wnaed, nwyddau a dderbyniwyd, neu wasanaethau a gyflenwyd yn ystod y flwyddyn ariannol, ond na thalwyd amdanynt cyn diwedd y flwyddyn ariannol honno.

CRONFEYDD WRTH GEFN

Croniad gwarged, diffygion a meddiannau dros y blynyddoedd diwethaf. Mae cronfeydd wrth gefn o natur refeniw ar gael a gellir eu gwario neu eu clustnodi ar ddisgresiwn y Cyngor. Ni ellir defnyddio peth cronfeydd wrth gefn cyfalaf fel y Gronfa Ailbrisi Wrth Gefn i gwrdd â gwariant cyfredol.

CRONFEYDD YMDDIRIEDOLAETH

Cronfeydd a weinyddir gan y Cyngor i bwrpasau fel gwobrwyon, elusennau, prosiectau penodol ac ar ran plant dan oed.

CRONIADAU

Symiau a gynhwysir yn y cyfrifon terfynol i gydnabod incwm refeniw a chyfalaf a'r gwariant a enillwyd neu yr aethpwyd iddo yn y flwyddyn ariannol, ond nad oedd taliad gwirioneddol wedi ei dderbyn neu ei wneud ar ei gyfer ar 31 Mawrth.

CYDNABYDDIAETH ARIANNOL

Mae'r holl symiau a delir i neu sy'n dderbyniadwy gan weithiwr a symiau sy'n ddyledus trwy lwfansau treuliau (cyn belled ag y mae'r symiau hynny'n daladwy yn nhreth incwm y DU) a gwerth ariannol unrhyw fuddiannau eraill a dderbyniwyd heblaw mewn arian parod. Mae cyfraniadau pensiwn sy'n daladwy gan y cyflogwr yn cael eu heithrio.

CYFNOD CYFRIFO

Y cyfnod o amser a gynhwysir yn y cyfrifon, fel arfer cyfnod o ddeuddeng mis yn cychwyn ar 1 Ebrill. Diwedd y cyfnod cyfrifo yw dyddiad y Fantolen.

CYFRIF REFENIW TAI (CRT)

Cyfrif ar wahân i Gronfa'r Cyngor, sy'n cynnwys yr incwm a gwariant sy'n deillio o'r ddarpariaeth llety tai gan y Cyngor.

CYLLIDEB

Rhagolygon o wariant refeniw a chyfalaf net dros y flwyddyn ariannol.

CYLLIDO CYFALAF

Arian a godir i dalu am wariant cyfalaf. Mae nifer o ffyrdd o gyllido gwariant cyfalaf yn cynnwys benthyca, prydlesu, cyllido refeniw uniongyrchol, derbyniadau cyfalaf deffiniad, grantiau cyfalaf, cyfraniadau cyfalaf, cronfeydd wrth gefn refeniw a chronfeydd wrth gefn a glustnodwyd.

CYMHORTHDAL NEGYDDOL

Dengys y cyfrifiad Cymhorthdal Tai Cyfrif Refeniw Tai fod incwm tybiedig y Cyngor yn fwy na gwariant gan arwain at "gymhorthdal negyddol". Yn yr achos hwn, rhaid i'r Cyngor dalu swm sy'n cyfateb i'r diffyg, o'i Gyfrif Refeniw Tai i Lywodraeth Cynulliad Cymru.

CYNLLUN PENSIWN BUDDIANNAU DIFFINIEDIG

Cynlluniau pensiwn ble bo buddiannau a dderbynnir gan y cyfranogwyr yn annibynnol ar y cyfraniadau a dalwyd, ac nad ydynt yn uniongyrchol gysylltiedig â buddsoddiadau'r cynllun.

CYSONDEB

Y cysyniad fod triniaeth gyfrifo o eitemau tebyg o fewn blwyddyn ariannol ac o un flwyddyn i'r nesaf yr un fath.

DARPARIAETH

Swm a osodir o'r neilltu yn y cyfrifon ar gyfer rhwymedigaethau neu golledion i'r dyfodol sy'n sicr neu'n debygol iawn o ddigwydd ond bod y symiau neu'r dyddiadau pryd y byddant yn digwydd yn ansicr.

DATGANIAD INCWM A GWARIANT CYNHWYSFAWR

Cyfrif refeniw'r Cyngor sy'n adrodd am gost net am y flwyddyn o'r swyddogaethau mae'n gyfrifol amdanynt ac yn dangos sut y cyllidwyd y gost honno o braeseptau, grantiau ac incwm arall.

DERBYNIADAU CYFALAF

Yr elw o waredu tir neu asedau nad ydynt yn gyfredol eraill. Gellir defnyddio cyfrannau o dderbyniadau cyfalaf i ariannu gwariant cyfalaf newydd, o fewn y rheolau a osodir i lawr gan y llywodraeth ond ni ellir eu defnyddio i gyllido gwariant refeniw.

DIBRISIANT

Mesur o'r gost o wisgo allan, defnyddio neu fel arall leihau oes economaidd ddefnyddiol asedau nad ydynt yn gyfredol y Cyngor yn ystod y flwyddyn ariannol, p'un a yw hynny o ddefnydd, treuliad amser neu anarferiant trwy newidiadau technegol neu rai eraill.

DIGWYDDIADAU AR ÔL DYDDIAD Y FANTOLEN

Digwyddiadau ar ôl dyddiad y Fantolen yw'r digwyddiadau hynny, ffafriol neu anffafriol, sy'n digwydd rhwng dyddiad y Fantolen a'r dyddiad yr awdurdodir cyhoeddi'r Datganiad Cyfrifon.

DYCHWELIAD DISGWYLIEDIG AR ASED AU PENSIWN

Ar gyfer cynllun buddiannau diffiniedig a ariennir, hwn yw'r raddfa dychweliad ar gyfartaledd, yn cynnwys incwm a newidiadau mewn Gwerth Teg ond yn net o dreuliau cynllun, a ddisgwylir dros weddill oes y rhwymedigaeth gysylltiedig ar yr asedau gwirioneddol a ddelir gan y cynllun.

DYLED NET

Benthyciadau'r Cyngor llai arian parod ac adnoddau hylifol.

DYLEDWR

Swm sy'n ddyledus i'r Cyngor am waith a wnaed, nwyddau a dderbyniwyd, neu wasanaethau a gyflenwyd yn ystod y flwyddyn ariannol, ond na thalwyd amdanynt cyn diwedd y flwyddyn ariannol.

EITEMAU ANGHYFFREDIN

Eitemau perthnasol, gyda graddfa uchel o annormalrwydd, sy'n deillio o ddigwyddiadau neu drafodion sy'n disgyn tu allan i weithgareddau cyffredin y Cyngor ac na ddisgwylir iddynt ailddigwydd. Nid ydynt yn cynnwys eitemau eithriadol, na chwaith yn cynnwys eitemau o'r flwyddyn flaenorol dim ond oherwydd eu bod yn gysylltiedig â'r flwyddyn flaenorol.

ENILLION A CHOLLEDION ACTIWARIAID

I gynllun pensiwn buddiannau diffiniedig, y newidiadau mewn gwarged neu ddiffyg actiwaraidd sy'n codi oherwydd:

- Nad yw digwyddiadau wedi cyd-fynd â'r tybiaethau actiwarïaid a wnaethpwyd i'r prisiant diwethaf (enillion a cholledion profiad); neu
- Fod y tybiaethau actiwaraidd wedi newid.

GRANT CYNNAL REFENIW

Grant a delir gan Lywodraeth Ganolog i awdurdodau, yn cyfrannu tuag at gost gyffredinol eu gwasanaethau.

GRANTIAU LLYWODRAETH

Grantiau a wneir gan y llywodraeth tuag at naill ai wariant refeniw neu gyfalaf gan ddisgwyl cydymffurfriad yn y gorffennol neu i'r dyfodol gyda rhai amodau penodol sy'n ymwneud â gweithgareddau'r Cyngor. Gall y grantiau hyn fod yn benodol i gynllun neilltuol neu gall gefnogi gwariant refeniw'r Cyngor yn gyffredinol.

GWAITH YN MYND YN EI FLAEN (WIP)

Cost gwaith a berfformir ar brosiect heb ei orffen ar ddyddiad y Fantolen.

GWARIANT CYFALAF

Gwariant ar gaffael ased nad yw'n gyfredol, a ddefnyddir i ddarparu gwasanaethau tu draw i'r flwyddyn ariannol gyfredol, neu wariant sy'n ychwanegu at, ac nid cynnal yn unig, werth ased presennol nad yw'n gyfredol.

GWARIANT REFENIW

Treuliau dydd i ddydd o ddarparu gwasanaethau.

GWARIANT REFENIW A ARIENNIR O GYFALAF O DAN STATUD (REFCUS)

Gwariant y gellir ei ohirio'n gywir (h.y. ei drin fel cyfalaf o ran natur) ond nad yw'n arwain at, neu'n parhau i gydweddu ag, ased diriaethol. Enghreifftiau o daliadau gohiriedig yw grantiau o natur cyfalaf i sefydliadau gwirfoddol.

GWERTH GWEDDILLIOL

Gwerth net ased y gellir ei wireddu ar ddiwedd ei oes ddefnyddiol.

GWERTH LLYFR NET

Y swm y mae asedau nad ydynt yn gyfredol yn cael eu cynnwys yn y Fantolen, h.y. eu costau hanesyddol neu werth cyfredol llai'r symiau cronus ar gyfer dibrisiant.

GWERTH NET

Gwerth y Cyngor o gyfanswm asedau llai cyfanswm rhwymedigaethau.

GWERTH TEG

Gwerth teg ased yw'r pris y gellid ei gyfnewid amdano mewn trafodion hyd fraich, llai, ble bo'n berthnasol, unrhyw grantiau derbyniadwy tuag at brynu neu ddefnyddio'r ased.

GWERTH TRETHADWY

Rhent tybiedig blynyddol hereditament, a ddefnyddir i bwrpasau TAC.

ISAFSWM DARPARIAETH REFENIW (MRP)

Yr isafswm sydd raid ei godi ar y cyfrif refeniw bob blwyddyn er mwyn darparu ar gyfer ad-daliad benthychiadau a symiau eraill a fenthycir gan y Cyngor.

LLOG A DDERBYNNIR NEU A DELIR

Defnyddir y dull gyfradd log sydd mewn grym gweithredol i fesur beth yw gwerth cludadwy ased ariannol neu rwymedigaethau a fesurir yn ôl y gost lai amorteiddio cronedig, ac i ddyrannu incwm neu dreuliau cysylltiedig i'r cyfnod perthnasol. Y gyfradd log sydd mewn grym yw hwnnw sy'n rhoddi disgownt cysâct ar y taliadau arian parod neu'r derbyniadau amcangyfrifedig yn y dyfodol dros oes yr offeryn ariannol yn ôl y swm a gafodd ei gydnabod iddo'n yn lle cyntaf. Mae'r gyfradd log sydd mewn grym yn cael ei diwygio yn ôl y tâl llog neu'r derbyniadau gwirioneddol trwy'r Datganiad Symudiadau yn y Cronfeydd wrth Gefn i sicrhau mai dim ond llog gwirioneddol a godir yn erbyn y Dreth Gyngor.

Yn achos asedau ariannol a rhwymedigaethau a gludwyd yn ôl y gost, gan fod y llog sydd mewn grym yr un faint â'r llog cludo, mae'r gwerth cludo'n cael ei ddiwygio ar gyfer llog cronnus.

MATEROLIAETH

Y cysyniad y dylai'r Datganiad Cyfrifon gynnwys yr holl symiau y gellid disgwyl iddynt, pe gadewid hwy allan, neu eu cam-ddatgan, arwain at lurguniad o'r datganiadau ariannol ac yn y pen draw gamarwain defnyddiwr y cyfrifon.

OES ECONOMAIDD DDEFNYDDIOL (UEL)

Y cyfnod dros yr hwn y bydd y Cyngor yn cael buddiannau o ddefnydd ased nad yw'n gyfredol.

PARTÏON CYSYLLTIEDIG

Ceir diffiniad manwl o Bartïon Cysylltiedig yn IAS 24. I bwrpasu'r Cyngor, ystyrir fod partïon cysylltiedig yn cynnwys Llywodraeth Ganolog, Awdurdodau Lleol a chyrrff arall, sy'n codi unai praeseptau neu'n ardollau ar y Cyngor. Gall partïon cysylltiedig hefyd gynnwys is-gwmnïau a chwmnïau cysylltiedig, a cydfenter a phartïon cydfenter ac yn enwedig aelodau a phrif swyddogion y Cyngor.

Pan yn ystyried pwy sy'n barti cysylltiedig, rhoddir sylw hefyd i drafodion yn gysylltiedig ag aelodau teulu agos neu gartref unrhyw unigolyn a restrir.

PRAESEPT

Yr ardoll a wneir gan awdurdodau praesept ar awdurdodau bilio, sy'n ei gwneud yn ofynnol ar i'r olaf gasglu incwm y Dreth Gyngor ar eu rhan.

PRYDLES ARIANNOL

Prydles sy'n trosglwyddo'n sylweddol risgiau a gwobrwyon perchnogaeth ased nad yw'n gyfredol i'r prydleswr.

PRYDLES WEITHREDOL

Prydles ble mae'r berchnogaeth o'r ased nad yw'n gyfredol yn aros gyda'r prydleswr.

RHAGLEN GYFALAF

Y cynlluniau cyfalaf mae'r Cyngor yn bwriadu eu cynnal dros gyfnod penodol o amser.

RHESTRAU STOC

Eitemau o ddeunyddiau crai a deunyddiau mae'r Cyngor wedi eu caffael ac sy'n cael eu dal gan ddisgwyl defnydd i'r dyfodol. Enghreifftiau yw deunyddiau deffiniad, deunyddiau crai a gwaith sy'n mynd yn ei flaen.

RHWYMEDIGAETH

Rhwymedigaeth yw pan fo gan y Cyngor ddyled i'w thalu i unigolyn neu sefydliad arall.

- Mae rhwymedigaeth gyfredol yn swm a fydd yn dod yn daladwy neu y gellid ei galw i mewn yn ystod y flwyddyn ariannol nesaf, e.e. credydwy'r neu arian parod wedi'u gordynnu.
- Mae rhwymedigaeth ohriedig yn swm sydd drwy drefniant yn daladwy tu draw i'r flwyddyn nesaf ar ryw bwynt yn y dyfodol neu i'w dalu i ffwrdd trwy swm blynyddol dros gyfnod o amser.

RHWYMEDIGAETH AMODOL

Mae rhwymedigaeth amodol naill ai'n:

- Rhwymedigaeth bosib sy'n deillio o ddigwyddiadau yn y gorffennol y bydd eu bodolaeth yn cael ei chadarnhau dim ond trwy ddigwyddiad o un neu fwy o ddigwyddiadau ansicr yn y dyfodol nad ydynt yn llwyr o fewn rheolaeth y Cyngor; neu'n
- Rhwymedigaeth bresennol sy'n deillio o ddigwyddiadau yn y gorffennol ble nad yw'n debygol y bydd angen trosglwyddiad o fuddiannau economaidd, neu na ellir mesur swm y rhwymedigaeth gyda dibynadwyedd digonol.

RHWYMEDIGAETHAU'R CYNLLUN PENSIWN

Rhwymedigaethau cynllun pensiwn buddiannau diffiniedig ar gyfer treuliau sy'n ddyledus ar ôl y dyddiad prisiant. Mae rhwymedigaethau'r cynllun a fesurir yn ystod y dull uned a ragamcanir yn adlewyrchu'r buddiannau mae'r cyflogwr wedi ymrwymo i'w darparu i'r Gwasanaeth hyd at y dyddiad prisiant.

TRETHI ANNOMESTIG CENEDLAETHOL (TAC)

Mae'r Trethi Annomestig Cenedlaethol yn ardoll ar fusnesau, wedi'i seilio ar raddfa genedlaethol yn y bunt a osodir gan y llywodraeth a'i luosi gan werth trethadwy asesedig yr eiddo dan sylw. Caiff ei gasglu gan y Cyngor ar ran llywodraeth ganolog ac yna ei ailddosbarthu'n ôl i gefnogi cost gwasanaethau.

TRAFODION PARTÏON CYSYLLTIEDIG

Mae'r Datganiad o Ymarfer a Argymhellir yn gwneud datgeliad o unrhyw drafodion perthnasol rhwng y Cyngor a Phartïon Cysylltiedig yn ofynnol er mwyn sicrhau fod cydranddeiliaid yn ymwybodol pryd mae'r trafodion hyn yn digwydd a'r swm a goblygiadau hynny.

Y FANTOLEN

Datganiad o'r asedau, rhwymedigaethau a balansau eraill cofnodedig ar ddiwedd y flwyddyn ariannol.

Adroddiad yr archwilydd annibynnol i Aelodau Cyngor Sir Ynys Môn

Rwyf wedi archwilio datganiadau cyfrifyddu a nodiadau cysylltiedig:

- Cyngor Sir Ynys Môn

am y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2012 o dan Ddeddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004.

Mae datganiadau cyfrifyddu Cyngor Sir Ynys Môn yn cynnwys y Datganiad Symud Cronfeydd wrth Gefn, y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr, y Fantolen, y Datganiad Llif Arian Parod, y Datganiad Symud ar Falans y Cyfrif Refeniw Tai a Datganiad Incwm a Gwariant y Cyfrif Refeniw Tai.

Y fframwaith adrodd ariannol a gymhwyswyd wrth eu paratoi yw'r gyfraith berthnasol a'r Cod Ymarfer ar Gyfrifyddu Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig 2011/12 yn seiliedig ar y Safonau Adrodd Ariannol Rhyngwladol (IFRS).

Priod gyfrifoldebau'r swyddog ariannol cyfrifol a'r archwilydd annibynnol

Fel yr esbonnir yn fanylach yn y Datganiad o Gyfrifoldebau ar gyfer y Datganiad Cyfrifon a nodir ar dudalen 4, mae'r swyddog ariannol cyfrifol yn gyfrifol am baratoi'r datganiad cyfrifon, sy'n rhoi darlun gwir a theg.

Fy nghyfrifoldeb i yw archwilio'r datganiadau cyfrifyddu a'r nodiadau cysylltiedig yn unol â'r gyfraith berthnasol a'r Safonau Archwilio Rhyngwladol (y DU ac Iwerddon). Mae'r safonau hynny yn ei gwneud yn ofynnol i mi gydymffurfio â Safonau Moesegol y Bwrdd Arferion Archwilio ar gyfer Archwilwyr.

Cwmpas yr archwiliad o'r datganiadau cyfrifyddu

Cynhelir archwiliad er mwyn cael tystiolaeth am y symiau a'r datgeliadau yn y datganiadau cyfrifyddu a'r nodiadau cysylltiedig i roi sicrwydd rhesymol nad oes unrhyw gamddatganiadau perthnasol yn y datganiadau cyfrifyddu na'r nodiadau cysylltiedig, boed hynny drwy dwyll neu wall. Mae hyn yn cynnwys asesu'r canlynol: pa un a yw'r polisïau cyfrifyddu yn briodol i amgylchiadau Cyngor Sir Ynys Môn a pha un a ydynt wedi'u cymhwyso'n gyson a'u datgelu'n ddigonol; rhesymoldeb amcangyfrifon cyfrifyddu sylweddol a wnaed gan y swyddog ariannol cyfrifol a chyflwyniad cyffredinol y datganiadau cyfrifyddu a'r nodiadau cysylltiedig.

Yn ogystal, darllenaf yr holl wybodaeth ariannol ac anariannol yn y Rhagair Eglurhaol er mwyn nodi anghysondebau perthnasol â'r datganiadau cyfrifyddu a'r nodiadau cysylltiedig archwiliedig. Os dof yn ymwybodol o unrhyw gamddatganiadau neu anghysondebau perthnasol amlwg, ystyriaif y goblygiadau i'm hadroddiad.

Barn ar ddatganiadau cyfrifyddu Cyngor Sir Ynys Môn

Yn fy marn i, mae'r datganiadau cyfrifyddu a'r nodiadau cysylltiedig:

- yn rhoi darlun gwir a theg o sefyllfa ariannol Cyngor Sir Ynys Môn ar 31 Mawrth 2012 a'i incwm a'i wariant am y flwyddyn a ddaeth i ben bryd hynny; ac
- wedi'u paratoi'n briodol yn unol â'r Cod Ymarfer ar Gyfrifyddu Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig 2011/12.

Barn ar faterion eraill

Yn fy marn i, mae'r wybodaeth a gynhwysir yn y Rhagair Eglurhaol ar gyfer y flwyddyn ariannol y paratowyd y datganiadau cyfrifyddu a'r nodiadau cysylltiedig ar ei chyfer yn gyson â'r datganiadau cyfrifyddu a'r nodiadau cysylltiedig.

Materion y cyflwynaf adroddiad arnynt drwy eithriad

Nid oes gennyf unrhyw beth i gyflwyno adroddiad arno o ran y Datganiad Llywodraethu Blynyddol y cyflwynaf adroddiad i chi yn ei gylch os na fydd, yn fy marn i, yn adlewyrchu cydymffurfiaeth â 'Delivering Good Governance in Local Government: Framework' a gyhoeddwyd gan CIPFA/SOLACE ym mis Mehefin 2007, neu os yw'r datganiad yn gamarweiniol neu'n anghyson â gwybodaeth arall yr wyf yn ymwybodol ohoni o'm harchwiliad.

Tystysgrif cwblhau'r archwiliad

Ardystiaf fy mod wedi cwblhau'r archwiliad o gyfrifon Cyngor Sir Ynys Môn yn unol â gofynion Deddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004 a'r Cod Ymarfer Archwilio a gyhoeddwyd gan Archwilydd Cyffredinol Cymru.

**ANTHONY BARRETT
CAERDYDD
28 MEDI 2012**